

СЪВЕТ ЗА ЕЛЕКТРОННИ МЕДИИ

ПРОТОКОЛ

№ 31

от редовно заседание, състояло се на 15.09.2022 г.

ПРИСЪСТВАТ: Соня Момчилова – председател, Габриела Наплатанова, Пролет Велкова, Симона Велева

ОТСЪСТВА: Галина Георгиева

Начало на заседанието: 11:00 часа, водено от Соня Момчилова

Съставил протокола – Вера Данаилова

ДНЕВЕН РЕД:

1. Доклади от дирекция Мониторинг и анализи относно:

а) наблюдение на реклами от гледна точка на участието на жени и мъже в търговското слово и наличните стереотипи по пол;

б) планирани мерки от Съвета за електронни медии за Националния план за действия за насърчаване на равнопоставеността на жените и мъжете за периода 2023-2024 г.

Вносител: Емилия Станева

Докладва: Зорница Гюрова

2. Доклади от дирекция Лицензионни, регистрационни, правни режими и международна дейност относно:

а) правомощия и задължения на Съвета за електронни медии, доставчиците на медийни услуги и на платформите за споделяне на видеоклипове относно медийната грамотност, в съответствие с изискванията на чл. 33а от Закона за радиото и телевизията;

б) заявление по Закона за достъп до обществена информация;

в) заявление от ДИР.БГ АД за вписване на услуга по заявка и уведомително писмо от Нетера Комюникейшънс ЕООД;

Вносител: Емилия Станева

Докладват: Диляна Кирковска, Доротея Петрова, Райна Радоева

3. Доклад от дирекция Обща администрация относно:

а) проектобюджет за 2023 г. и актуализирана бюджетна прогноза за 2024 г. и 2025 г. на СЕМ;

б) проектобюджет за 2023 г. и актуализирана бюджетна прогноза за 2024 г. и 2025 г. на БНР.

Вносител: Емилия Станева

Докладва: Незабравка Николова

Разни

- Възлагане на външен изпълнител на дейностите по организация на срещата на балканските регулатори.
- Доклад от дирекция Обща администрация относно постъпило искане по чл. 80 от Конституцията на Р България;
- Покана от БАБТО.

Информации

- Годишен доклад на СЕМ за EPRA за периода юли 2021 г. – юли 2022 г.

Соня Момчилова откри заседанието и поздрави колегите си и всички, които ще го проследят на живо. Честити първия учебен ден на всички ученици и им пожела смислена, присъствена и резултатна учебна година. Госпожа Момчилова представи дневния ред като отбеляза, че ще бъдат чути в първа точка важни и интересни доклади от дирекция Мониторинг и анализ относно наблюдения на рекламите от гледна точка на участието на мъже и жени в търговското слово и наличните стереотипи по полов признак и за планираните мерки в Съвета за електронни медии в Националния план за действия за насърчаване на равнопоставеността на жените и мъжете за периода 2023-2024 година. Във втора точка са включени доклади от дирекция Лицензионни, регистрационни, правни режими и международна дейност за правомощията и задълженията на Съвета за електронни медии, доставчиците на медийни услуги и на платформите за споделяне на видеоклипове относно медийната грамотност в съответствие с изискванията на чл. 33а от Закона за радиото и телевизията, заявление по Закона за достъп до обществена информация, заявление от ДИР.бг АД за вписване на услуга по заявка и уведомително писмо от Нетера Комюникейшънс ЕООД. В трета точка ще бъдат представени доклади за проектобюджета за 2023 г. и актуализирана бюджетна прогноза за 2024 г. и 2025 г. на СЕМ, проектобюджета за 2023 г. и актуализирана бюджетна прогноза за 2024 г. и 2025 г. на БНР и на БНТ.

Решение:

СЕМ реши с 4 (четири) гласа „за“: Приема дневния ред.

ПО ТОЧКА ПЪРВА: Доклади от дирекция Мониторинг и анализи относно:

- а) наблюдение на реклами от гледна точка на участието на жени и мъже в търговското слово и наличните стереотипи по пол;
- б) планирани мерки от Съвета за електронни медии за Националния план за действия за насърчаване на равнопоставеността на жените и мъжете за периода 2023-2024 г.

а) наблюдение на реклами от гледна точка на участието на жени и мъже в търговското слово и наличните стереотипи по пол.

Зорница Гюрова-директор на дирекция СА МА, представи доклада. (Приложение 2) Фокусираното наблюдение е върху четири програми на два търговски доставчика на медийни услуги за период от три дни в прайм-тайм (общо 48 часа продукция или по 12 часа за всяка услуга). Мониторингът обхваща програмите: БТВ (с политематичен профил), БТВ LADY (със специализиран профил, насочен към женската аудитория), НОВА ТЕЛЕВИЗИЯ (с политематичен профил) и ДИЕМА ФЕМИЛИ (специализиран филмов профил). Прегледът е осъществен в рамките на 11-ти, 15-ти и 17-ти юли 2022 г. от 19:00 до 23:00 часа.

Подобно изследване се провежда за втори път (за първи път е реализирано през 2020 година). Наблюдението за участието/представянето на жените и мъжете в търговските съобщения в телевизионни програми е направено във връзка с ангажиментите на СЕМ в Националния съвет по равнопоставеност на жените и мъжете към Министерски съвет. Една от планираните мерки в Националния план за действие за насърчване на равнопоставеността на жените и мъжете за 2022 г. е провеждането на фокусиран мониторинг върху разпространяваните реклами с оглед на наличието на стереотипи по пол.

Обобщено мониторингът констатира, че в разпространяваните реклами липсва дискриминация по пол. Рекламите отразяват човешкото ежедневие и социалното участие на двата пола в работата, в семейния живот, по време на отход. При главните герои на екран се наблюдава доминиране на женското представяне, докато при второстепенните герои има известна конкуренция за първото място (в някои програми жените доминират, в други - мъжете, но резултатите почти се доближават). При гласовете зад кадър – мъжките гласове доминират. При възрастовите показатели в рекламните преобладават младите хора в активна възраст.

Стереотипните роли по пол се отразяват неминуемо в рекламните - жената е домакиня, пазарува; жената е майка и се грижи за дома, за децата, за цялото семейство - за здравето, за храната; мъжът спортува, поддържа добра форма; мъжът прави ремонти в къщи, поддържа градината.

Наблюдава се и все по-голямо присъствие на реклами, в които има промяна на стереотипите по пол— не само жените се грижат за дома и децата. Мъжът е грижовен баща, съпруг. Той също е домакин в къщи, който чисти и пере. В реклами за хранителни добавки и лекарствени средства участват и мъже, и жени, като акцентът е върху поддържане на здравословен начин на живот, тренировки и подобряване на здравословното състояние.

В специализираната програма за жени bTV LADY доминират рекламни съобщения за козметика, парфюмерия, стоки за дома, основно за почистване, на храни, медицински изделия и добавки – предимно насочени към жените.

Мониторингът в цялост отчита, че телевизионните реклами стъпват на стереотипизирани образи и социални роли, отразявайки обективни обществени и културни отношения на базата и на половите различия, което не може да бъде квалифицирано еднозначно с отрицателен знак или да се свързва с негативни стереотипи. Представянето в търговските съобщения на жената като домакиня и майка или представянето на мъжа като работещ и съпруг са образи, отразяващи човешкото ежедневие и привличащи съответните обществени групи към рекламното послание.

Отчитайки голямото влияние на кратките и силно запомнящи се рекламни образи на жените и мъжете, наблюдението очертава културните възгледи на потребителското общество за ролята на пола. Промяната в социалното участие на двата пола в стопанския и семеен живот се отразява и на екран, включително и в търговските съобщения в телевизионните програми.

Решение:

СЕМ реши с 4 (четири) гласа „за“: Приема доклада.

б) планирани мерки от Съвета за електронни медии за Националния план за действия за насърчаване на равнопоставеността на жените и мъжете за периода 2023-2024 г.

Зорница Гюрова - директор на дирекция СА-МА, представи доклада. (Приложение 3)

Решение:

СЕМ реши с 4 (четири) гласа „за“: Приема доклада и предложените мерки. Да се изпрати писмо до Националния съвет за равнопоставеност на жените и мъжете към Министерски съвет в Националния план за действия за насърчаване на равнопоставеността на жените и мъжете за периода 2023-2024 да се включат следните ангажименти на СЕМ в *Приоритетна област 5: Преодоляване на стереотипите по пол в различни сфери на обществения живот и на сексизма:*

1. Наблюдение на участието на жени и мъже в предизборното съдържание в медийните услуги (през 2023 г. предстоят местни избори, а избори за европарламента ще бъдат през 2024 година);
2. Наблюдение на актуални предавания на обществени доставчици на медийни услуги (БНР и БНТ) за участието на жените и мъжете в съдържанието;
3. Наблюдение на търговски съобщения за образа на жените и мъжете.

ПО ТОЧКА ВТОРА: Доклади от дирекция Лицензионни, регистрационни, правни режими и международна дейност относно:

- а) правомощия и задължения на Съвета за електронни медии, доставчиците на медийни услуги и на платформите за споделяне на видеоклипове относно медийната грамотност, в съответствие с изискванията на чл. 33а от Закона за радиото и телевизията;
- б) заявление по Закона за достъп до обществена информация;
- в) заявление от ДИР.бг АД за вписване на услуга по заявка и уведомително писмо от Нетера Комюникейшънс ЕООД.

а) правомощия и задължения на Съвета за електронни медии, доставчиците на медийни услуги и на платформите за споделяне на видеоклипове относно медийната грамотност, в съответствие с изискванията на чл. 33а от Закона за радиото и телевизията.

Диляна Кирковска – старши експерт, представи доклада. (Приложение 4)

Във връзка с чл. 33а, ал. 3, т. 2 от Закона за радиото и телевизията, предлага предприемането на следните стъпки:

1. Да се изпратят писма до Асоциацията на радио- и телевизионните оператори в България - АБРО, до Българското национално радио и Българската национална телевизия обществените, до отделни търговски доставчици с голямо обществено влияние и големи аудитории; до ВИ БОКС ЕАД – като единствената вписана платформа за споделяне на видеоклипове под българска юрисдикция, със запитване какви действия са предприели по темата с медийната грамотност до сега;
2. Да бъде организирана среща с представители на Българската коалиция за медийна грамотност и други институции, посочени изрично в разпоредбите на ЗРТ, както и

организации, които работят в полето на медийната грамотност, за информиране и обмяна на добри практики;

3. СЕМ да организира кръгла маса/конференция по темата за медийната грамотност и ролята на доставчиците на медийни услуги, заедно с НПО сектора, академични преподаватели, представители на Министерството на образованието и науката и Министерството на култура.

Соня Момчилова благодари на госпожа Кирковска и допълни, че Съветът би могъл да добави и свое социологическо проучване, каквито прави регулярно, за това как информираме аудиторията и от какви източници.

Пролет Велкова искрено е благодарна за този доклад, който според нея е изключително обстоен, задълбочен и компетентен с наистина цялата тази представа в много широк контекст, което ще бъде много полезно за работата на Съвета занапред. Вижда в него и заявка за още по-засилена активност от страна на СЕМ по темата, в което тя лично се ангажира най-убедено и отговорно. Приема предложението на госпожа Момчилова да се включи и социологическо изследване към една от темите. Струва ѝ се, че би било добре, ако Съветът има по-тесен контакт, сътрудничество, обмяна на опит с други регулатори, които имат ноу хау, по-иновативни решения, практики като например Офком, който също е цитиран в доклада. Разбира се трябва да търсят по тази тема всички заинтересовани страни. Кръгла маса се предлага в доклада, което е чудесно, но не знае дали само една кръгла маса може да свърши работа. Според нея може да се разгърнат повече дискусии, уъркшопи, за което ще мислят допълнително, но има широко поле за работа там и се радва, че този доклад е една добра основа занапред.

Симона Велева също много благодари за доклада. Мисли, че темата е много важна и трябва да бъдат по-активни в нейното обсъждане и наистина СЕМ може да бъде мястото където всички тези актьори да се съберат и да обменят опит, да обменят идеи. Във връзка с обсъждането на възможността и идеята да се обнови сайта на Съвета предлага да се сложи изрична секция за медийна грамотност, така че това е тема с продължение. Тук би искала да обърне внимание и на онлайн срещата на ERGA, в която е участвала госпожа Белчева вчера с тема медийната грамотност и този кратък обзор, който тя е дала за някои от останалите държави - какво те правят по отношение на медийната грамотност. Ирландия има нарочен сайт и работят с различни училища. В Португалия правят отчет по отношение на медийната грамотност пред парламента им, което г-жа Велева не е знаела и доста я е впечатлило, защото темата явно е вдигната на доста високо ниво. Освен организиране на кръгла маса и качването на ресурси на сайта на СЕМ, според нея, наистина може в бъдеще да се организира заедно с Министерството на културата, разбира се с Коалицията за медийна грамотност една по-активна кампания, така че напълно подкрепя всички предложения. **Габриела Наплатанова** поздрави госпожа Кирковска за задълбочения доклад, адмирации за много от нещата посочени в него. Много ще се радва, ако наистина поканят тези организации, които са свързани с развиването на медийната грамотност. Специално да се обърне внимание за платформата Factcheck, които сътрудничат и са одобрени от американския институт Poynter, който по принцип е един носител на изключително високи стандарти в журналистиката. Иска обаче да обърне внимание, че освен в дигитален план, което разбира се е малко извън правомощията на СЕМ по закон, трябва да се обърне внимание на цифровата хигиена на младите хора. В други европейски държави има централизирани кампании, държавно финансирани, за медийна грамотност, които са изключително фокусирани върху работа с ученици, работа в училищата. Може би трябва да поканят и представители на Министерството на образованието не само на Министерството на културата на тази кръгла маса, защото за

цифровата хигиена в момента, всички тези самообучаващи неща, които се правят в училище, са оставени на добрата воля на учителите по информационни технологии, каквото те решат, каквато инициатива те поемат. Може би трябва да има наистина централизиране на ресурсите, които ползват тези преподаватели и да се говори по-обстойно за опасностите в интернет.

Соня Момчилова добави в заключение, че биха могли да разискват темата и на предстоящата среща с балканските регулатори в края на месец ноември, когато ще обменят опит и ще се запознаят и с техните практики.

Решение:

СЕМ реши с 4 (четири) гласа „за“: Приема доклада и предложенията в него.

б) заявление по Закона за достъп до обществена информация.

Емилия Станева – главен секретар, представи доклада. (Приложение 5)

Решение:

СЕМ реши с 4 (четири) гласа „за“: на основание чл. 28, ал. 2 във връзка с чл. 32, ал. 2 и чл. 34, ал. 1, чл. 26, ал. 1, т. 4, чл. 12, ал. 4 и чл. 35, ал. 3 от Закона за достъп до обществена информация, предоставя на заявителя пълен достъп до следната обществена информация:

„Има ли дружества, получили лицензия, които излъчват своята програма на чужди езици и допустимо ли е това с оглед българското законодателство?“

Информацията по първата част от въпроса се предоставя под формата на писмена справка по електронен път на посочения в заявлението електронен адрес, а информацията по втората част – чрез посочване на брой и дата на изданието, където е публикувана официалната информация, съдържаща се в нормативен акт.

Посочва брой и дата на Държавен вестник, в който е публикуван Законът за радиото и телевизията: чл. 12 от ЗРТ – обн., ДВ, бр. 138/ 24.11.1998 г., изм. бр. 96/ 09.11.2001 г., изм. бр. 14/ 20.02.2009 г., изм. бр. 12/ 12.02.2010 г.

Настоящото решение следва да се изпрати на заявения електронен адрес.

в) заявление от ДИР.БГ АД за вписване на услуга по заявка и уведомително писмо от Нетера Комюникейшънс ЕООД.

Райна Радоева – главен експерт, представи доклада. (Приложение 6)

Решение:

СЕМ реши с 4 (четири) гласа „за“: На основание чл. 32, ал. 1, т. 16 и чл. 125ж, ал. 5, във връзка с чл. 125к, ал. 2, т. 4 и ал. 5 от Закона за радиото и телевизията, вписва в раздел Четвърти на Публичния регистър Дир.бг АД, като доставчик на нелинейна медийна услуга. Вписва и данни за услугата: предоставяне на потребителите на безплатен достъп до аудио – визуално съдържание (обособено в различни категории), аудиоподкасти и видео-подкасти в избрано от тях време; услугата се предоставя в рамките на интернет сайта www.dir.bg; предполагаема дата на дейността: 19.09.2022 г. Дир.бг АД следва да осигури на страницата си в интернет лесен, директен и постоянен достъп на потребителите на услугата най-малко до:

- наименованието си, седалището и адреса на управление, данните, включително адрес на електронната поща и телефон за контакт, които позволяват установяването на бърз, пряк и ефективен контакт с дружеството;

- данни за Съвета за електронни медии, седалище и адрес на управление, данните, включително адрес на електронната поща и телефон за контакт.

Решение:

СЕМ реши с 4 (четири) гласа „за“: Да се отразят настъпилите промени в седалището и адресът на управление на Нетера Комюникейшънс ЕООД в Публичния регистър, поддържан от СЕМ.

ПО ТОЧКА ТРЕТА: Доклад от дирекция Обща администрация относно: а) проектобюджет за 2023 г. и актуализирана бюджетна прогноза за 2024 г. и 2025 г. на СЕМ;

б) проектобюджет за 2023 г. и актуализирана бюджетна прогноза за 2024 г. и 2025 г. на БНР. в) бюджетна прогноза за 2023 - 2025 г. на БНТ.

а) проектобюджет за 2023 г. и актуализирана бюджетна прогноза за 2024 г. и 2025 г. на СЕМ.

Незабравка Николова - главен счетоводител, представи доклада. (Приложение 7)

Решение:

СЕМ реши с 4 (четири) гласа „за“: Приема проектобюджета за 2023 г. и актуализираната бюджетна прогноза за 2024 г. и 2025 г. на СЕМ.

б) проектобюджет за 2023 г. и актуализирана бюджетна прогноза за 2024 г. и 2025 г. на БНР.

Незабравка Николова - главен счетоводител, представи доклада. (Приложение 8)

Симона Велева отбеляза, че тъй като сега, след съгласуването на бюджета на радиото, ще стане дума и за телевизията, отново би искала да изрази мнението си, че начинът на формиране бюджетите на БНР и БНТ, а именно на час/програма време, може и да работи като механизъм, но не отразява истинските реалности. Точно затова трябва да мисли законодателят, когато обсъжда законова промяна за начина на финансиране. Пак ще се върне към онзи законопроект, който отлежава от 2020 година за финансирането на двете обществени медии, защото ето сега ще се види в следващия доклад, че и при телевизията пак стоят едни тежести вътре, едни милиони, които трябва да се плащат към мултиплекса. Всички тези неща не могат да бъдат отразени просто с час/програма време.

Пролет Велкова абсолютно е съгласна с това, което казва госпожа Велева. Мисли, че тук нямат никакво разноречие по тази тема, но ясно е, че нямат законодателни правомощия, ако може така да се изрази: имат съвещателни правомощия, съвещателен глас. Пита се дали не биха могли да усилят активността си като регулатор именно по посока на това по-бързо тези промени да се състоят. Дали не биха могли да излязат с конкретни предложения, препоръки, каквито знае, че са работени в СЕМ отдавна. Има и законопроект, който предлага разумни решения. Дали не може да бъдат малко по-инициативни и активни, за да ускорят този процес на промени в Закона за радиото и телевизията именно в посоката, която сега говорят, а и не само, защото виждат, че всеки ден се препъват в остарелите неработещи формулировки в него.

Симона Велева отбеляза, че СЕМ е подкрепил и е направил предложение към законодателя към онзи момент, но по-скоро след като минат изборите и се състави парламент и правителство могат да припознаят онези предложения в сегашния състав.

Габриела Наплатанова подкрепя доклада и всички направени предложения.

Соня Момчилова изрази очакването от всички членове сформирани на новата Комисия по култура и медии, за да могат още веднъж да напомнят с нови аргументи и това, което вчера беше казано в доклада на еврокомисар Юрова, че обществените

медии и регулатори по никакъв начин не бива и не следва да бъдат недофинансирани и да страдат от финансов недоимък, напротив. Това вчера беше ясно изразено от страна на Европейската комисия и това следва да се вземе предвид.

Решение:

СЕМ реши с 4 (четири) гласа „за“: Приема проектобюджета за 2023 г. и актуализираната бюджетна прогноза за 2024 г. и 2025 г. на БНР

в) бюджетна прогноза за 2023 - 2025 г. на БНТ.

Соня Момчилова благодари изрично на госпожа Николова, която е успяла в изключително оперативен порядък да подготви доклад и за проектобюджета на Българска национална телевизия, който е пристигнал вчера следобед и днес е готов.

Незабравка Николова - главен счетоводител, представи доклада. (Приложение 9)

Соня Момчилова предложи да поздравят обществените медии за финансовата дисциплина, която демонстрират и това, че се справят успешно, въпреки инфлацията, която се отразява на всички.

Симона Велева има бърз коментар във връзка с това, което председателката съобщи. Според нея е проява наистина на доста лош вкус докладът да дойде един ден преди заседанието и преди крайния срок-- 15 септември, за разлика от радиото, които действително съумяха не само да го пратят по-рано, а и да предупредят, че ще има някакво забавяне, тъй като има нови таблици от страна на Министерството на финансите, които следва да се попълват. Според госпожа Велева в бъдеще би било по-добре, наистина, да могат своевременно да се запознават с такъв тип документи и предлага това да бъде посочено на телевизията.

Решение:

СЕМ реши с 4 (четири) гласа „за“: Приема проектобюджета за 2023 г. и актуализираната бюджетна прогноза за 2024 г. и 2025 г. на БНТ.

Соня Момчилова: Благодаря на всички, които проследиха нашето заседание на живо ще преминем към обсъждане на административни въпроси след малко. Приятен ден на всички.

ПО ТОЧКА РАЗНИ:

- **Възлагане на външен изпълнител на дейностите по организация на срещата на балканските регулатори.**

Решение:

СЕМ реши с 4 (четири) гласа „за“: Възлага на Ивент Дизайн ЕООД да извърши дейностите по организация на срещата на балканските регулатори.

- Доклад от дирекция Обща администрация относно постъпило искане по чл. 80 от Конституцията на Р България.

Решение:

СЕМ реши с 4 (четири) гласа „за“: Остава постъпилото искане за предоставяне на информация без разглеждане.

- Покана от БАБТО.

Решение:

СЕМ реши с 4 (четири) гласа „за“: от страна на администрацията Диляна Кирковска да вземе участие в организираната от БАБТО конференция „ТВ индустрията в България – настояще и бъдеще, съдържание и технологична еволюция“, която ще се проведе на 12-14 октомври 2022 г. в гр. Хисаря.

- Използване на платен годишен отпуск на председателя на СЕМ.

Решение:

СЕМ реши с 4 (четири) гласа „за“: Габриела Наплатанова – член на СЕМ, да замества Соня Момчилова – председател на СЕМ, по време на платен годишен отпуск в периода от 19 до 21 септември 2022 г.

Информации

- Годишен доклад на СЕМ за EPRA за периода юли 2021 г. – юли 2022 г.

Решение:

СЕМ реши с 4 (четири) гласа „за“: Приема доклада.

Соня Момчилова закри заседанието.

Материали приложени към Протокол № 31

1. Дневен ред.
2. Доклад от К. Луканов, Р. Ефтимова, С. Николова с изх. № НД-04 30-07-49/ 13.09.2022 г.
3. Доклад от З. Гюрова с изх. № НД-04 30-07-48/ 12.09.2022 г.
4. Доклад от Д. Кирковска с изх. № МД-06 30-11-67/13.09.2022 г.
5. Доклад от Д. Петрова с изх. № НД-08/30-12-62/12.09.2022 г.
6. Доклад от Р. Радоева с изх. № ЛРР-15 30-04-23/13.09.2022 г.

7. Доклад от Н. Николова с изх. № БФ-22 30-06-134/14.09.2022 г.
8. Доклад от Н. Николова с изх. № БФ-22 30-06-133/14.09.2022 г.
9. Доклад от Н. Николова с изх. № БФ-22 30-06-136/14.09.2022 г.
10. Доклад от Н. Косева с изх. № АСД-09 30-08-17/12.09.2022 г.
11. Писмо от БАБТО с вх. № РД-22 21-00-38/09.09.2022 г.
12. Доклад с изх. № МД-06 30-11-68/14.09.2022 г.

Соня Момчилова **Пролет Велкова**

Председател на СЕМ

Габриела **Симона Велева**

Наплатанова

Галина Георгиева отсъства

Старши специалист:

Вера Данаилова